

זכרון תורת משה

אכסניה לתורה וחסידות

י"ל ע"י חבורת האברכים שע"י מרכז מוסדות לעלוב
מיסודו של כ"ק מרן רביה"ק צוקללה"ה זיע"א
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
ארץ ישראל - ארה"ב - לונדון

פרשת מצורע
ה' ניסן תשע"א
גליון תקי"ב

זמני כניסת ויציאת השבת

לפי שעה קצו	הדה"נ	מוצ"ש	ר"ת
בני ברק	6:43	7:43	8:18
ירושלים	6:27	7:41	8:21
באר אפרק	7:10	8:29	8:41

דברי תורה

ממורינו הגה"צ אב"ד דקהילתינו שליט"א

עץ ארו ואזוב ושני תולעת (יד, ד)

לכאורה לאיזו כוונה הביא המצורע את עץ הארז, והלא עיקר הכוונה היא לרמז למצורע שגבה ליבו שישפיל עצמו, וא"כ היה לו להביא אזוב בלבד שמורה על ההשפלה, ומה הכוונה בהבאת הארז, ע"י בשפ"א (פרה תרל"ה),

וי"ל עפ"י מ"ש בספר בית אברהם (פסח - לפני ספירת העומר) עה"פ (תהילים) "כי הלל רשע על תאוות נפשו", שנעשה עניו כהלל כשבא לתאוות נפשו ועושים כמעשה בהמה למלאות תאוותם, מתוך חשבון כי הלא הוא רק בשר ודם ולא מלאך, עכ"ד, וכל זה הוא בעניני התגברות על התאוות או נהיה בעיני עצמו ענוותן כהלל שאין ביכולתו להתגבר על תאוותיו כמו הצדיקים הגדולים, ואומר לעצמו כי אין הוא בדרגת הצדיקים ואי אפשר לו להידמות אליהם, שהרי הוא אינו צדיק וכשר והוא מלא חסרונות וכו' וכו' דברי ענוה ושפלות רוח של היצה"ר, אך בשאר ענייניו מדרכי היצה"ר להגביה ליבו ועינו למעלה יביטו בגאות והתנשאות על כל, ומתלך בקומה זקופה, כל זה הוא מתחבולי היצה"ר להשפיל רוחו במקום שצריך להתנהג בגאווה, ולהגביה רוחו במקום שצריך להתנהג בשפלות, כי מידות הגאווה והענוה תלויים זה בזה, כי כאשר מתנהג במידת הגאווה במקום שצריך להתנהג בענוה, אז ג"כ מתנהג במידת הענוה במקום שצריך להתנהג בגאווה, כמ"ש ויגבה ליבו בדרכי ד', והיפך בהיפוך,

ולכן המצורע שהתהלך בגאות ובהתנשאות, פגם במידת הענוה המעולה, בוודאי גם קילקל במעשיו במידת הגאווה הטובה הראויה להשתמש בה לעבודת ד', ובמקום זה השתמש בענוה פסולה לצורך תאוותיו במקום שהיה צריך להתנהג בגאווה, ללחום בגאות נגד היצה"ר שיאמר לו צדיק הנני, ואין ראוי לי לעשות מעשים שאינם ראויים לצדיק לעשות, ולכן מביא המצורע גם עץ ארו המורה על מידת הגאווה שיתקן את מה שפגם במידת הגאווה הטובה והנדרשת להשתמש בה לעבודת ד'.

וי"ל עוד בדרך צחות, הדנה טבעו של הבעל גאווה היא שאינו רואה בחסרונו כלל, וכן אינו שם לב למסוכנים אותו אך שהוא לבנו בעיניהם, ואינם סובלים את קרבתו, ומתרחקים ממנו, והוא לא חלי ולא מרגיש כמה הוא ללעג ולקלס בעיני חבריו, ומפאת גאוותו השפלה טח עיניו מראות את המציאות האמיתית, וכדמיתאמרא משמיה הגה"ק ר"י סלאנצ'ר זיע"א שהבעל גאווה בעבור הישג כבוד כל דהו ישפיל עצמו עד לעפר ויבוה את עצמו, הכל בשביל הכבוד המדומה, ולזאת אם היה המצורע מביא רק אזוב, אז היתה רוח גאוותו של המצורע מעבירתו על דעתו וברוב סכלותו היה מוצא איזה סיבה ומחשבה איוולת בהבאת האזוב שהיא לצד המעלה והחשיבות, והיה מוסיף גאווה על גאוותו, לאמר לעצמו שהאזוב מורה על איזה מעלה ומידה טובה שיש בו, לכן הצריכוהו להביא עץ ארו ואזוב, בזה מודיעים לו בכיבוד להכוונה בהבאת האזוב, שהיא שהיה היפוך המורה, להורות למצורע שיתקן גם הוא עורו ומידתו הרע, וישפיל עצמו כאזוב ויחזיק במידת הענוה וכלשונו הרמב"ן באגרת "שאיין לך מידה טובה הימנה". (מצורע - תשס"ט)

שיחת קודש

מפ"ק כ"ק מרן אדמו"ר עט"ד שליט"א

מוסר ודעת אלוקים צרופה בענין חינוך הבנים

הכיצד יתחנכו ויתעלו צאצאיו. והנה בענין חנוך מתאמרי מילתא בדביחותא, וטמון בה מוסר נורא, והגם שהוא בדיחותא יש לו שורש ומקורו באמת. והוא שמוסר על זוג א' מפשוטי העם שחפצו לחנך את בנם, ולא דעו איך, ולכן באו אל החכם [פסיכולוג, פאך-מאן, יה"ר שלא יצטרכו לזייטגע זאכען] ללמדם ולא לפם בינה ולהדריכם במשעולי חינוך בנם האהוב, או שאלם המטפל: בן כמה הילד? ענו ואמרו: הנה זה עתה נתמלא לו ירח ימים בלע"ה... הפטיר לעומתם: אם כך, כבר איחרתם את המועד!

התפלאו ההורים ולא ירדו לסוף דעתו, הסביר להם: כי חינוכו של הפעוט ראשיתה בחינוך שלכם כשהייתם אתם ילדים קטנים. והאמת יאיר בדבריו, והוא כדברי הגאון רבי ישראל סאלאנצ'ר זצ"ל שאמרו: "חינוך הבנים הייבט זיך אהן ביים אייגינעם בר מצוה", כי מעשה אבות סימן לבנים, והתנהגותו של האב משתקפת עליהם ועל בניהם בין לטב או בין למוטב ח"ו, ולכן כשהאב מחונך בעצמו כראוי אז התנהגותו היא עבור בניו כמו ספר מוסר ח"ו, א לעבדעדיגע מוסר ספר.

וממילא שלכן יש להתחזק תמיד בעסק החינוך, ואף אם המצב הוא אצלו שהחינוך עצמו רופף ורחוק, עכ"ז גם אז לא ירפה ידו ולא יניח שיתדרדר ח"ו, אלא מעתה יתחזק ויחנך הן את עצמו - שזהו החינוך המשובח ביותר כנ"ל והן את ילדיו, ולא היא כרשע רח"ל ולא יעשה כמוהו להוציא את עצמו מן הכלל ח"ו (הגדה של פסח) מלחנך את עצמו, ישמור המרחם וירחם המרחם עלי ועככ"י. אלא יחנך את עצמו, וגם יחנך את עצמו לחנך את ילדיו.

והכלל, שישים עיניו ולבו ומאזני שכלו על זה תמיד כנ"ל, קודם לחנך את עצמו ואח"כ לחנך הילדים וגם כי יוקין לא יסור ממנה".

והכלל הגדול בחינוך הוא הערנסטקייט, שהוא הרצינות והשיקול דעת, גם כי בהעדר הערנסטקייט יהי כהפוסח על שתי הסעיפים, כי פעם אומר לו כך, ופעם מצוה לו כך, היום עשה כך, ולמחר כך - הכל לפי מצב רוחו ועשתונותו, כעסו וחרון אפו, שמתהפך ומתחלף לפי רוב התלאות שעובר עליו.

ולכן כלל זה יחנך בידו בהגשתו לחנכם, ערנסטקייט, דהיינו להתגבר ולעזוב כל החשבונות וההתחשבות - אף שאינה עולה בקנה א' עם מצב זה עתה - ואם לאו אז חס ושלום ווערט פארשפילט דער גאנצע חינוך, דהיינו שעלול על ידי מעשי טפשותו להפסיד את כל חינוכם של בניו היקרים, ויהיה זה ח"ו בכיה לדורות...

ערנסטקייט הוא ההקדמה לחינוך טוב ונכון, לחינוך בדרך התורה ויראת שמים ומידות טובות, על יסודי השו"ע וההלכה, על פי המוסר והחסידות, בדרך מרן רבינו הבעש"ט זיע"א ותלמידיו הק'.

ואז ברכת עמלו יניב ויגמול פרי לפי רוב הערנסטקייט ורצינותו, כאימרת הצדיקים: "אז מען מיינט ערנסט העלפט דער אייבערשטער" היינו שאם עוסקים ברצינות הראויה המשך בענין ב

הנה זה צריכים לדע אשר כל מי שחנך אותו ה' יתברך באור הדעת, הרי שממילא חוב קדוש מוטל עליו להשפיע ולחנך את אלו הקטנים בדעת והצעירים בשנים, זיך אראפלאזען, לירד אליהם ולהתמסר אליהם כדי לאלף אותם ואת בני ישראל עם קדוש לילך ולהתעלות כראוי בדרך ה'. ואף לחנכם בנתיבי החינוך שידעו ויתחנכו בהם הקטנים כי על אלה הברי דעת יש להם לדעת שהם מחוייבים בדבר מטעם זה כי הגדול צריך להאיר ולהורות לקטנים, בשנים ובדעת, באיזה דרך ישכון אור ה'.

כמו שכבר אמר שלמה המע"ה החכם מכל האדם ונכתב בתוה"ק: "חנוך לנער על פי דרכו גם כי יקוץ לא יסור ממנה" (משלי כב, ו), אלא שלזה צריכים תחילה לידע הדרך בזה שהרי אמר על פי דרכו ולכן אמנם יש להתבונן שהנה מצוי לפעמים הדבר שיש בן אדם גם בן איש שלא אורך לו השעה להשקיע בחינוך בניו כראוי כי אין עיתותיו פנויים לידו מרוב עמל עבודתו ולכן אין זה יוצא לו מחמת מניעות הרבה זיך אפציגען לישב להתמסר או לשוחח הרבה עם הילדים כי זה וזה לא יעלה בידו וריחיים על צווארו.

אבל מאידך דבר אחד גלוי וברור וידוע שכל אחד חפץ בכל לבבו ובכל נפשו כי זרעו אשר ברכו ה' יהיו די חשובסטע די בעסטע און די שענסטע, ומלם חפצים בזה ואפי' אנשים הנ"ל שאין זמנם פנוי כ"כ לזה כנ"ל גם הם אביר כל חפצם לראות צאצאיהם מוצלחים ומצלחים בדרך ה' דרך ישראל סבא, והגם נכון שיש יוצאים מהכלל כי אמנם אפס יש בין מין האנושי כאלו אשר הם חכמים בעיניהם ומראים פניהם הנבונים וחושבים את עצמם לנבונים ולכן נגד פניהם עוד רצונות ומגמות ולכן הם משתוקקים ומעודדים את ילדיהם לרכוש עוד איזו דברים מידיעות העולם ולהשכילם בהם, אלא שמעצמו מובן וכ"א מבין זה שאלו אין מהתבונה להם, ותבונה חסרו כי אמנם בזה הם חושבים חכמתם ובינתם לעיני האומות, אבל חסרו עיקר החכמה והבינה כי היא תוה"ק היא חכמתכם ובינתכם לעיני העמים כמ"ש בתוה"ק.

ואולם זה שווה בכולם שאת הטוב כולם חפצים, שבניהם יתעלו בתורה ובמצוות. ואפילו שמעצמו גופא שוכח קצת האדם, ובעצמו לא אבה להתחנך, עכ"ז את נערו הקטן ירצה שיתחנך, וא"כ מצד א' הוא טענה על האדם אם את עצמו לא תחנך איך תחפון שיתחנכו צאצאך אבל מצד שני טמון בזה מעלה שסו"ס ירצה שבניו יתעלו יותר ממנו כי אין גם אחד שרוצה שצאצאיו יראו כמוהו, אלא רק זה יחפון ויתאוהו בכל מאוויו שיתעלו צאצאיו מעל ומעבר מכבודו ומעצמו.

ואמנם זה דבר טוב והוא גם רצון טוב וא"כ למה לפעמים אינו יוצא לפועל, אלא מאי שהוא מפני ששוכחים שיש דרך לכך, והוא שלא ימעל האדם בתפקידו לעזוב חינוך בניו בהפקרות באמתלה שאין לו זמן ופנאי, ולא ישליך מחמת זה מעליו עול החינוך, ולא ימוש מזכרו תורת חינוך הנער, כי אם לא יקנה לעצמו את דרך ואופני החינוך,

ובכבוד ראש אז השי"ת מסייעו, וזוכים לסייעתא דשמיא מרובים.

ואף גם זאת צריכים לידע שמעיקרי הפעולות הנחשבות לעוצם הצלחת החינוך הוא כדברי המשנה (אבות א, טו) "הוי מקבל את כל אדם בסבר פנים יפות", "הוי מקבל את כל אדם בשמחה" (שם ג, טז) וכמומר הכתוב (משלי טו, א) "מענה רך ישיב חימה".

ואכן אמנם מן ההכרח שיהי תקיפות במידה מה, אבל טוב להעלימו ולהסתירו מבעד כיסוי אהבה וסבר פנים יפות, שהרי לעזוב כהפקר אסור, הדרי נוסף לכיבוד אב ואם נצטוונו בתורה"ק על מורא אב ואם, אלא יתרון גדול בחינוך שיהא מייסרו ומוכיחו בסבר פנים יפות ובשמחה, כי אז הדברים קרובים להתקבל על הלב. וחבל על ששוכחים שעם חינוך קען מען אויפטוהן א געוואלד ולהועיל רבות ועצמות, אפשר להיווכח בכך בחוש.

כמו שמצינו טובי ומובחרי מלמדי צאן קדשים אשר מחזירים בתלמודיהם א ווארימקייט ומעוררים להם גודל עוון לשון הרע ורכילות, וממילא כשחוזרים התלמידים לביתם נוהרים מאד על זה ושומרים לפיהם מחסום, ובאם יש לילד שכל טוב נחרתים הדברים על לוח לבו לתמיד מחמת שהוא גירסא דינקותא, וכן בכל העניינים, וממילא כשחונק הנער בחום ובהתלהבות וברצינות, אז הם מקבלים הדברים, ונשאר זה אצלם לנצח.

ועצה היעוצה למי שנגע יראת שמים בלבו, - אפי' שעוסקים וטרודים בחיי זמן - שלא יסיח דעתו מן החינוך, אלא אם אינו יכול בעצמו אזי יבקש מאבדך בן תורה ובעל מדות טובות וירא שמים לחנך את בניו במקומו, ואפי' שבאמת האב רוצה מאוד לחנכם בעצמו, עכ"ז זה הרצון לבד אינו מספיק כי כדי למלאות רצונו צריך לפעול למעשה.

ולכן, בהנפש מעט רוחו בקרבו יגלגל שיחה ביניהם בנושאי אהבת התורה ואהבת יראת שמים, ויערב אונם בסיפורי צדיקים וגאונים על שגב יראתם ורום עבודתם, איך שגדלו והתעלו הם, וכך יחדיר בהם האמונה והשאיפה והחשק לילך בעקבותם להיות אף הם כמוהם.

שהנה הרה"ק רבי נחמן מברסלב זי"ע העיד על

שיחת קודש המשך מעמ' א'

עצמו כי תחילת התעלותו בעבודה בימי פריחתו הי' מכוח הסיפורי צדיקים ששמעו, שהם שנתנו בו חשק והתלהבות להתעלות מעלה מעלה, ובוה אפי"ל מש"כ דברי רש"י הקדושים "להזהיר גדולים על הקטנים", רצ"ל לחנך הקטנים ע"י סיפורי ומועשי הגדולים, צדיקי וגאוני עולם, וכך ירצו גם הם להתעלות להיות גאון וצדיק, והוא בחינת (שעי' ל, פ) "והיו עניך רואות את מורידך", ויפה שיחתן של אבות על הצדיקים ומועשיהן לחינוכן ותורתן של הבנים, ויהא הכל בדרך ישראל סבא, אין דעם אלטע אידישע וועג, דרך התורה, היראת שמים והמדות טובות, ודרך החסידות. ועוד זה צריכים לידע כלל גדול בחינוך - סבלנות.

ולכן כדי שיעליח ויזכה לחינוך משובח יקנה לו ממדת הסבלנות, וע"י חוט המשולש: סבלנות, ערנסטקייט - רצינות וכובד ראש, וסבר פנים יפות בשמחה, מצליחים במילוי חובת חינוך הבנים, העיקר נישט נאכלאזן ולא להרפות, כי חנוך לנער וגו' כנ"ל.

ואגב דברינו באנו לאם הדרך ויסוד היסודות, א געוואלדיגע ענין. שכבר אמרו יבוא טהורים ויתעסקו בטהורים - שמלמדים לתעוקות תחילה ספר ויקרא ושם הרי מבואר שהכונים משרתי ה' הרי עסקו בקדשים, בעבודת הקודש, והנה יש ילדים בגיל הבר מצוה, שאין יודעים ואין מבינים כלום וזה המביאם להפקרות, והכל כי לא השכילו לחנכם און זיך אפגעלייגט והיו מרפים בעניני יראת שמים וקדושה וטהרה, שיירא ויחל מחטא. ולכן אח"כ עלול לתעות מני דרך, ביישימון דרך עקלקלתון, וליפול בבאר שחת עם אנשי דמים ומרמה חברים רעים רח"ל.

וכל זאת כי אין אומר לו ואין דובר לו אנה הוא בא, ואין מורה דרך לפניו להורות לו את הדרך ילך בה במעלות קדושים וטהורים, ואז לא יודעים הוריהם ומחנכיהם מה נעשה עמם, ואין איש שם על לב, לא ההורים ולא האחרים, לתהות על מעשי הבן.

ולכן, הוא א געוואלדיגע ענין, לדבר עם הבן לפני הבר מצוה לעורר אותו להשמר ביראת שמים בקדושה ובטהרה. וכידוע שהנה הגאון הק' בעל ההפץ חיים זצ"ל דיבר בגלוי

ממש עם בנו הגאון רבי לייב זצ"ל לפני כניסתו לעול המצוות בעניני יראת שמים וקדושה וטהרה. ולכן אם אין יכולים לבד, אז יקחו אותו למחנך היודע לדבר ויודע נכון היטב את כל פינות הדרך. ולפני הבר מצוה דייקא, כי אז הערנסטקייט של הנער גדול עד מאוד, אבל אח"כ עלול להיות מאוחר מדי וממש בחי' "חבל על דאבדוי", עם ווערט פארדרייט די קאפ, בחברים רעים אשר פיהם מלאו דיבורים כארס של עכנא רח"ל, ואז קשה מלאכת החינוך שבעתים, כי אז ח"ו כבר מתחיל לבעוט ופורק מעליו עול, ומערו קרסוליו לתוך טיט ורפש, ואז הוא כבר מן העבודות הקשות ארויסקריען ולצאת מואת אז.

אמנם תמיד יכולים להתחזק ולצאת, אבל אז העבודה קשה ומפרכת מאוד שבעתים. אולם בהגיעו לגיל המצוות הוא זמן מסוגל ומוכשר מאוד להדריך, וכאשר הוא מלומד מנוער בארחות היראה להיות ולחיות בפרישות מתאוות רעות שנפשו של אדם מחמדתן,

אפשר להציל הבחור על כל שנות הבחורות, כי אז הוא יודע איך ובמה להתעלות ביראת שמים בקדושה ובטהרה, ויודע כי אלו הם היסודות של אידישע קינדר.

והרוצה לדעת כיצד ומה לדבר, להחזיר בבנו יראת שמים וקדושה וטהרה למען ילך לבטח דרכו באין פחד ורתת, מן הראוי לפתוח על שני סעיפים (שו"ע סעיף קנ"ד וסעיף קנ"ה). כי בזמן הבר מצוה הנער בחי' תמימות והוא בחי' כלי הראוי לקבל, ויש בו עוד המעלה של גירסא דינקותא, וחפץ בכל מאודו ונפשו לעלות במעלות, ומניח תפילין לראשונה בשמחה, ועם פרישקייט מקבל עול מלכותו ואדנותו יתברך, ולכן אז נכון ללמדו לדעת לזיזהר ממה שצריך, ובמתג ורסן עדיז לבלוס בל קרוב אל הרע והמר, והוא יהיה לו שמירה על תמידי, ואז יצליח וישכיל וילך לבטח בחדס הבורא בהבינו כבר לבב כי זה שמירה על כל השנים. ואם לא יגל אוזנו למוסר רח"ל אפשר ליפול לכירא עמיקתא.

ויזהר האב שלא יאחר המועד לעזוב הענין הפקר כי יצא בהפסדו של כמה שנים, כי יש שאיחרו פעמיים, והם מורטים שערות ראשם על שירדו בגון שאולה, שלא נדע מכך, ויה"ר שכל אחד יהיה לו געזונטע אידישע נחת בניקל. אכ"ר.

בגו צדיקיא המשך מעמ' ג'

שיאנך תופס כלל מה שאתה לומד? שמה פגמת חס ושלום?! ויענהו התלמיד: איני יודע שום סיבה, וישאלהו עוד: זכור נא שמה פגמת היום בחד מן חברייא, ויענהו איני מרגיש בשום דבר, רק עם הרב מלעשנב אירע לי כדברים הנ"ל, ויאמר לו המגיד: תראה לפייס אותו, כי אם לאו אין תרופה, וילך התלמיד להגאון מוהר"ם זצ"ל וסיפר לו הענין ואשר רבינו ציוה לי לפייס אתכם, ויענהו הגאון מוהר"ם זצ"ל: את כבוד עצמי אני יכול למחול, אבל כבוד רבי איני יכול למחול, ועתה דע לך כי כל המדריגות שהיה לך עד עתה, כולם נטולים ממך, אבל מעתה צא ועמול מחדש בעבודה של השי"ת ותשיג מה שתשיג מחדש. (זכרון טוב, מאמר סיום בטוב אה א.)

הסתלקות רבינו חיבר הספיק"ק ר'שפי אש". התנהג בעניינות עצומה, ממש בביתול גמור, אם כי בסוף ימיו היו נותנים לו הרבה כסף בפדיונות והוא התעשר מאד. כשהוא נסתלק רכושו נאמד בשלושים אלף רובל, ואת הכל צוה לחלק למעות ארץ ישראל.. החזוה הק' מלזבלין אהב לספר סיפורי צדיקים, וכאשר סיפר עם סוף לא כל כך טוב, והרי צריכים לסיים בטוב, אז היה אומר בסוף בלי קשר - דער געשכירט איז געווען א גוטער איד. הנעשכירט היה יהודי טוב - רבינו נפטר ביום ח' ניסן שנת תקס"ט.

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן

תורת אמת פנינים יקרים על הפרשה

ושיחה את הצפור החיה (יד, ז)
דבר נפלא שמעתי מר' יעקב ראדישקאווער ז"ל, בגמרא אמרו שאת הצפור החיה שנעשית לטרה את המצוה אסור לאכלה, ונלמד מהפסוק ושיחה, שאם היה אסור לאכלה הרי יכול לבוא לירי תקלה שמישהו ימצאנה ויאכלנה, ושאל ר' יעקב הרי לאאורה לא נעשתה בעצור וזשום עבודה ואיזה צד היה לאוסרה עד שהוצרך הפסוק לאוסרה. וביאר דכיון שטבלה בדם חברתה זה הסיבה עצמה היה לאוסרה. (בית ומנוחה)

והורתם את בני ישראל מטומאתם ולא ימותו בטומאתם (טו, לא)
יש לפרש מכאן המצוה על המוכיח למחות ולהתירע על מה שצריך להוכיח, כי בסופו של דבר יעשו דבריו פירות, והזו הורתם את בני ישראל מטומאתם, והתוצאה תהיה שבסוף ימיהם של התומעים יתעורר בהם רגש תשובה ולא ימותו בטומאתם. (דברי נפתלי נשם הרה"ק רבי יהל מקולומי"ז ז"ע)

זאת תורת נגע הצרעת (יד, נד)
זה לבדו נחשב לנגע כאשר צר-עת, שאין לו פנאי לעבודת הבורא (על פי פירוש ישע אהרן בשם הרה"ק רבי אשר הגהל מסטאלין ז"ע)

חיות טהורות (יד, ז)
פירש"י פרט לטמא שנענים באין על לשון הרע צריך ציפורים שמפספסין תמיד, ועיין בספר ישרש יעקב [מצוה אות כן] שהקשה דטמאים ג"כ מפספסין, וי"ל דבגמ' (מילה יה) מילה בסלע משתוקא בתרין, וקשה אם שתיקה שווה תרין המילה אינה שווה כלום, כיון דטוב יותר לשתוק ויהיה תרין, גם הוי ליה למימד ושתיקה בוא"ו. ורק דיש זמן לדיבור וכמו שנאמר בקהלת (ג, ז) ועת לדבר, וזה המילה באמת יקרה, ורק כשנמשכת משתיקה דהיינו שיתאפק כל כך עד שלא יהיה עוד באפשרי להתאפק, וזה מילה בסלע כשהיא נמשכת משתיקה שווה המילה ההיא תרין. וערפות טמאים הוא פספוס בעלמא, אולם המהורים הצפצפון שלהם נמשך משתיקה (מבטע תרגום שאינו קורא אלא א"כ יתחמם לו הרבה תחת נפיו), וזה שדייק רש"י בצפצפון קול לימוד למצוה שלא ידבר רק מה שנמשך משתיקה. (פרדס יוסף)

הזכב אל הכהן ויצא הכהן (יד, ב-ג)
אם יצא הכהן אל המצוה מחוץ למחנה מהו איפוא פירושו של הזכב אל הכהן. ברם, הרי ידוע כי המדבר לשון הרע על חברו, נוטל הלה את כל התורה והמצוות של המדבר עליו. וזה שמרמז כאן הכתוב זאת תהיה תורת המצוה זה סופה של תורת המצוה אשר דיבר לשון הרע והזכב אל הכהן תורה זו מובאת ליזכותו של הכהן כלומר הצדיק שעליו דיבר רעה, שכן על פי רוב מדברים לשון הרע על הצדיקים, מנהיגי הדור, שנקראים בשם כהן. (כתב סופר)

וצוה הכהן ולקח למטהר וגו', ועין ארז ושני תולעת ואובז (יד, ז)
ענין עין ארז ושני תולעת, בשם הרה"ב זי"ע, כי צריכים לשון הרע ענינים, ענה ושפלות כאובז ושני תולעת. ומאידך, צריכים גדלות כעין ארז שלא ליפול ביאוש בעצת היצר. על דרך שאמרו חז"ל (סנהדרין מה). לפיכך, כל אחד חייב לומר בשבילי נברא העולם. (תורת שמחה)

ולקח למטהר שתי צפרים חיות טהורות (יד, ז)
הטעם למה נקרא העוף טהור צפור משום שמרמזו הסימנים שהוא טהור - צ- אצבע יתירה פ- זקן ו- אינו דורס, אף שבתורה לא מובא האות ו' הוא משום ענין של שלילה - ר- קרקבן נקלה. (אוצר הידיעות)

תולדותיו ורבותיו

הרה"ק רבי מרדכי נולד לאביו רבי דוב בער ז"ל ולאמו הרבנית מרת גיטל ע"ה בשנת תק"ח, אביו רבי דוב בער היה סופר של ועד ארבע ארצות, רבי מרדכי קיבל עיקר תורתו מאביו ומזקנו רבי לייבוש ז"ל, בילדותו נראה כבר עליו שלגדלות נוצר. וכשהגיע לפרקו נשא את הרבנית מרת רייזא ע"ה בת הר"ר יוסף מלענשטוב זצ"ל.

רבינו היה תלמיד מובהק של הרה"ק המגיד רבי יחיאל מיכל מזלאטשוב זי"ע, ושמו יקר על הארץ, מרוב עוזו ונפלאותיו דבריו היו נשמעים בשמים ובארץ. (מעשי הגדולים ההד"ש)

בידוע שאמר הרה"ק ה"דברי חיים" מציאנו בלשון קדשו בעקבות מעשה שהיה שהצביעו בפניו על ספר הנקרא "עני עדין" שטם מרומנו זמן לאגולה וע"י הגיב הר"ח בביטוי חריף: "אז מען ווייסט מען נישט און אז מען זאגט ווייסט מען נישט" (מ"י שידע אינו אומר, ומי שאומר אינו יודע), ואח"כ הוסיף: נאר דריי צדיקים האבן געוויסט דעם קץ: יעקב אבינו, דניאל הנביא, און ר' מאטילע געשכיווער. (שלושה שידעו את זמן הקץ הגאולה השלימה ואלו הם: יעקב אבינו, דניאל הנביא ורבינו רבי מרדכי מנעשכין זי"ע).

וכן ידוע שהחזוה הק' מלובלין אמר על רבינו: "מרדכי בן גיטל בלתי לה' לברוך", או בנוסח אחר, "כולו לשם שמים".

פ"א אחד בא אל הרה"ק מנעשכין זי"ע, ושאלו מאין הוא, וענה לו שהוא ליטאי, ואמר לו שאין עסקי באנשים שאינם מאנשיו, ואמר לו הנ"ל שהוא מחסידי קאברין, ושאלו לחפצו, ואמר שהינו צריך עכשיו לשלג... והבטיחו. ושאלו ומה חבדך שבא יחד אתך, וא"ל שהנ"ל הוא מתנגד שכינו, שגם הינו נצרך לשלג אבל אינו רוצה לייכנס אל הרבי, בחשבו שאם לו ירד שלג, הרי ממילא ירד גם על חלקו שהוא בשכנותו. ונענה הנעשכיווער: אויז?! ירד השלג רק על חלקו, וחלק חבירו שכנו היה נקי משלג... ילדים חזרו מהחדר ופתחו התחיל לרדת שלג, ונענה אחד הרי אין עכשיו עת שלגים, והאי קיבל כבר הרבי כסף מאחד להוריד לו שלג... והרגיש זאת הנעשכיווער, ואמר להגבאי: הא לך כסף, וקנה נעלים חדשות לתינוקות אלו, שלא ימיסו את השלג שלי... (סיפורי הרמ"ח עמ' קפג).

מרפא חולים ומוחיה מתים

בגו של רבינו היה הרה"ק ר' יצחק מנעשכין זצ"ל סיפר בקדשו מעשה נורא בזה"ל: הנה על כל הנוראות והנפלאות שידענו שעשה אבא מארי (רבינו מרדכי) ולה"ה אותות ומופתים, שהחיה מתים בפה נעשכיו, על הכל אינו מתפלל, כמו על מעשה זה. עגונה את היתה מפצירה מאוד לפני אבא מארי זצ"ל שיתיר אותה מעיגונה, והיתה לפניו פעמים רבות, ופעם אחד נלאה נשוא עערה, והשיב לה: מה אלעשה לך, ואמרה אליו, היפלא מרבינו להחזירו לי. והשיב רבינו הק' וכי פה הוא שאוכל להושיע לך, הנה עומד ספל מים אולי שם הוא, והאשה הדיא בגודל אמונתה האמינה כי לא יצאו מפיו קדושי הברא, והביטה בתוך הספל

מים שעמד שם, וצעקה הנה הוא נראה יושב בספל, ושאל אותה האין הוא יושב, ואמרה ביארמלקע על ראשו בלי טובע, ואמר לה הראינו את האירמלקע, ונתנה ידה להספל והוציאה את האירמלקע... והמעשה היה: שבעלה היה חייט, ותפר בחצר במרחקים, וישב לפני חלון פתוח, והאירמלקע על ראשו, ופתאום נשאה הרוח את האירמלקע מעל ראשו, והוא חיפש אותה ולא מצאה, עד שעלה על לבו כי לא דבר ריק הוא, ונשאו לבו ושב לביתו, ואשתו הראתה לו את האירמלקע שנאבדה ממנו, והכירה, והתיר עיגונה. (זבחון טוב ח"א, מעבודת הצדיקים את בן).

וכן ידוע כי היה רבינו מרפא משיתוק, במיוחד משיתוק רגליים, וריפא הרבה משותקים. כמסופר שאיזה אברך חשוב, שגם הרה"ק רבי ברוך ממעזריבוז וגם הרה"ק רבי יוסף מיאמפלי ניסו מאד בכל כחם להמשיך לו רפואה ולא הצליחו. אז הם עצמם פנו לרבינו מרדכי מנעשכין, שהיה ידוע כבעל מופת הגדול של הבורא. פעם בשנה, ביארצייט של רבו המגיד הרה"ק רבי מיכל מזלאטשוב זי"ע, היה מגיע למקומו להילולא, ואז הם מסרו לו את התיק

לטיפול. לרבינו היה ענין גדול בשתית כוס קפה, שמהשיריים של הקפה היה מרפא את החולים. וכן הוה שרבינו שלח לאברך הזה קצת קאוועי שהוא שתה, יחד עם מקלו האישי, ואמר שישתה את השיריים של הקפה, יקה את כמטה ויבוא אליו - וכך היה בפשטות, 'זיתוהם כל העיר'. האברך המשותק לחלוטין שתה

טיפה, קם על רגליו והלך כאחד האדם. פועל ישועות ונפלאות סיפר הרה"ק ר' מ"ל פישמן ז"ל, כי בצעירותו היו הרה"ק רבי מרדכי מנעשכין והרה"ק רבי אריה לייב השפאלער זי"ע, והרה"ק רבי מרדכי החן מוסלכ הכרים וידידי קרובים מאוד, ושלושה אלו עברו את ה' ביחד, והיו צדיקים נסתרים מעיני אדם, והסכימו ביניהם שאם יגזר על אחד מהם שיתגלה בעולם, לא יעשה כן רק בהסכמת כל השלושה ביחד...

ויהי היום ויצא שמעו של רבינו מנעשכין בעולם, והולך שמו לפניו בכל המדינות לאמר כי הוא פועל ישועות ונפלאות, ואלפים שוחרים לפתחו לבקש את ברכתו. וכשמעו זאת הרה"ק השפאלער זי"ע, נסע אליו לשאלו על הפירו מה התנאי שביניהם. ויהי בהגיעו נעשכיהו, והנה ראה מלכות שלמה לפניו, משרתים וגבאים מקיפים את מעונו של הרבי, ואלפים נוהרים להיכנס אליו ולהתברך מפיו, וביקש שרוצה להיכנס פנימה לדעו וידידו משכבר הימים, אולם הגבאים לא הניחוהו עתה להיכנס, בהיותו אדם בלתי מוכר וידוע. ויהי בהתווכחו עם הגבאים שעמדו על יד דלת חדרו של הצדיק, הרים השפאלער זי"ע את קולו וצעק קוֹרָא דאך, ושמע הרה"ק רבי מרדכי את קולו מתוך חדרו, והכיר שזה קול רעו וידידו הרה"ק רבי ארי' לייב ותיכף פתח את הדלת ופנה ואמר לגבאים, שיהיו ממנו כי יכול הוא לעשות מהם גל של עצמות, נכנס אליו הרה"ק משפאלא, ושאלו על אודות הפרת ההסכם. ויען לו רבי מרדכי כי הוא לא הפיר שום תנאי ואינו אשם כלל בדבר, וכי כך היה המעשה: לפני זמן, בעת שהתאכסן באיזה אכסניא לזמן מה, לפני שהלך משם בידך את בעל הבית ובני ביתו, ונשאו ברכותיו חן בעיניהם, ובעת שכבר יצא מהבית ועלה על העגלה, נזכרו ששכחו לבקש ממנו ברכה לאחד מבניהם, ובקשו אותו שיכנס לתוך הבית שנית, ויאמר להם, מדוע שאכנס קרא לו שיצא אלי החוצה, ואכן נכנסו ויקראו לו, ויצא אליו וברכו. וסיים הרה"ק רבי מרדכי ויאמר להרה"ק משפאלא, וכי מנין היה לי לדעת, שהבן הזה משותק ברגליו מבלי יכולת להלך רח"ל זה כבר שמונה שנים. וכיון שיצא אלי כאילו לא היה כלום, ונתחולל נס גדול כזה לעיניהם, תיכף יצא שם בכל האזור ומהו נתפרסמת, אולם איני אשם בדבר כלל, ומן השמים סיבבו זאת באופן כזה.

השגות בעבודת ה'

ידוע שרבו המגיד מזלאטשוב זצוקלה"ה נסע אל המגיד הגדול ממעזריטש זצוקלה"ה זי"ע ועכ"פ. וגם רבינו הנעשכיווער שהיה נוסע לרבו המגיד הזלאטשובער נסע אז גם כן לשם, ופעם אחת נכנס הנעשכיווער לבקש שם את רבו המגיד מזלאטשוב, וישאלוהו אחד שהיה מהמפורסמים הגדולים, שהיה תלמיד הגדול ממעזריטש: את מי אתה מבקש, כי הנעשכיווער היה אז עוד בימי נערוות, בהיותו עוד רב בעיר לעשנב, ויענהו: את רבי אנכי מבקש, וישאלוהו: מי הוא רבך, ויענהו הנעשכיווער: רבי הוא המגיד מזלאטשוב. ויאמר אליו השואל: אתה ורבך לרבי צריכים. וישב עליו הנעשכיווער בתרעומת, ויתן ידו על שכמו, כאומר: הנה הגדלת לדבר...

והנה אותו השואל הנ"ל שהיה תלמיד של המגיד ממעזריטש, ודרך המגיד הגדול זצ"ל היה ללמוד עם איזה מתלמידיו שיעורים מיוחדים לכל אחד בזמנו, ועם התלמיד הנ"ל היה לומד בחכמת הנסתר אחר חצות לילה, ויהי בלילה ההוא כשישב לפניו ללמוד, ראה המגיד כי אינו משיג את הלימוד, וישאלוהו מה יום מיומיים המשך בעמ' ב'

הילולא דצדיקיא

Table with 2 columns: יום שב"ק ה ניסן, יום ד' ט' ניסן, יום ה' י' ניסן, יום ו' י"א ניסן. Each row contains a list of names and dates associated with the Hilula.

Table with 2 columns: יום ג' ה ניסן, יום ד' ט' ניסן, יום ה' י' ניסן, יום ו' י"א ניסן. Each row contains a list of names and dates associated with the Hilula.

פרקי חינוך

הרב שמואל שטרן
מחנך ויועץ חינוכי

בנושא ההכנה לחג הפסח - א'

שאלה: שמחתי במאוד בהערה כיצד לעודד לבחורים שיחיי בנושא החשוב של קריאת שמע בזמן ולימוד התורה בימי בין הזמנים, האמת שגם אני כאבא התעוררתי לעצמי ביתר שאת בענין קריאת שמע בעונתה וכמה עלי להוסיף בלנצל הזמן, והיות ואנו בחודש ניסן ומתכווננים לחג הפסח ונצות "ההגדת לבג" בפתח, ונכון שב"ה כיום הגדות של פסח עם פירושים וכו' מצויים לרוב, , אשמח מאוד אם אפשר להוסיף, מה וכיצד להעביר לילדים לבחורים...
תדעו כי גליונים החשוב ומדורו החשוב והמשועבד בפי כל "פרקי חינוך" עולה על שולחן מלכים, הדברים נכתבים, בטוב טעם יישר כוח. - (א.מ.ס אשדוד - השם המלא שמור במערכת).

תשובה: לכתוב על חג הפסח שב"ה כמו שציין השואל הנכבד ב"ה חשוב מוצף באלפי הגדות, כנגס על גבי ענק ובמקום גדולים אל תעמוד, ולדרכינו בס"ד נעזר ביד כהה יהודה ועוד לקרוא.

עבודת חודש ניסן
מפורסם כיום השל"ה הק" (מסכת פסחים נר מצוה אות ו') עה"פ "החודש הזה לכם ראש חודשים", שכל החודש הדיינו כל יום יש בו קדושת ראש חודש, כמו שנפסק להלכה דאין אומרים תחנון כל החודש - מזה רואים גופא שיש בחודש ניסן קדושה מיוחדת - ולא זו בלבד דיעוים דברי האבני נז"ר מסוכטשטוב: "ימים אלו יקרי ערך שעה ליום 'חשב' (או"ה סימן של"ו) או כמו שאמר האבני נזר להה"ק "מאמשינוב זיע"א שכיבדו זמור בזכות זקינו הרה"ק ר' יצחק מווארקא זיע"א והפציר באבני נזר להשתתף בשמחת חתונת נכד סירב האבני נזר והצטרף בזה"ל:

"כי בחודש ניסן ותשרי אינו יוצא מביתו מאחר ורגע בחודש אלו כיום 'חשב בשאר ימות השנה. (במאמר מוסגר ידוע מכתב קדושו של הרה"ק הישמה משה זיע"א שכתב לבני יחידו הה"ק ר' אלעזר ניסן אב"ד דראדאביטש זיע"א: "בני ידידי האל לך לדעת כי שני ינקותיה הם הם מבחר החיים וביטל שזה אחת בתן הוא מגדולי העונות. מעוות אשר לא יוכל לתקן וחסרון לא יוכל להמנות כי תמול לעד לא ישוב ושעה אחת בשני הבהירות שגנה שלימה בשני העמידה חשוב...ואם יקח אדם ציור כספו וישליכו למצולות הנגר משתגע יקרא, וא"כ יותר מזה הוא נק משתגע מי משתפיר קצת זמן מהווי לקיא צואה בלי מקום... ק"ו בנז של ק"ו בימים קדושים ימי ניסן אלו" ע"כ).

מפורסם מה שהובא באגרא דכלה (פקודי) שבמיים הראשונים שבחודש ניסן המה כראשי חדשים דכתיב "החודש הזה לכם ראש חדשים" שימוי חשובים כראשי חודש. (וסגולת ראש חודש מובא באהבת שלום (כא) שלפעמים שעה בראש חודש כל החודש תלוי בו אם מנצלו כראוי עיי"ש). ומביא בשם הרה"ק רבי מנחם מנדל מרימנוב זיע"א שכל יום מהחודש מורה על חודש בשנה למשל ג' ניסן הוא לעומת חודש סיון. ומביא שהרה"ק החוזה מלובלין זיע"א היה כותב ברוח קדשו בכל יום מה יהיה בכל חודש, ובאותה שנה שתבקש שלימה של מעלה לא כתב רק עד חודש מנחם אב (הגש"פ מפי ספרים וספורים).

דברים אלו וכאלו צריכים להישמע בבית ולא רק להשמיע,

האוירה והנשימה בבית צריכה להיות "הנה ימים באים" גדולים ומרוממים ובפרט בימים של "ההגדת לבג". בספר **עבודת ישראל (שנה"ג)** מביא על ההלכה ואם בעה"ב רוצה יעמיד מבני ביתו אצלו בשעה שמברך ויתפזרו לבדוק איש במקומו על סמך ברכה שבידך בעה"ב. (או"ה סי' תל"ב) נראה הרמז בזה שבעה"ב צריך להשפיע על... לכל אנשי ביתו קדושה וטהרה, עיי"ש - כדי שיוכלו לשוב בתשובה שלימה. ננצל ימים מקדושים אלו בכל צעד ושעל מה טוב ומה נעים שבעבודת הניקיון בבית, האבא עוזר ואומר לבנים: ילדים יקרים אתם רואים עבודתנו ניקיון בשיפשוף ובמירוק זהו מה שהאריכו בספרים הק' שהחמץ הוא היצר הרע ועלינו לבערו המקריבנו.

האור המאיר לפסח כתוב: "כל פרטי בדיקות חמץ בפסח הכל רומז על היצה"ר המצוי בחורים ובסדקים, וצריך לבערו ברוח משפט, והשומר פסח מחמץ משהו כהלכתו ויחמיר בו בכל החומרות שהחמירו המחמירים ועם פרטי רמזיות ויעיל לנפשו מאוד כל השנה והכלל כל רמזי עונני פסח לבער רוח הטומאה ולהשרות בקרבו רוח קדושה וטהרה, וכלל זה נקט **בידך אם יעשה כל הדינים המגולה ושמירת המצה מחמץ משהו וכו"ב**, אינו מועיל לנפשו להשרות בקרבו טהרה וקדושה עליונה עד שיבער מפנימיות לבו אשר ידע בנפשו ולא רז אותו, מה שצריך לתקן ולבער חשש חימוץ היצה"ר השורה בקרב לבו. עיי"ש.

הכוונה בעבודת הניקיון למעשה
ודברים אלו צריכים להשמיע בשעת מעשה כמו שנפסק בהלכה בשעה שעושים הכפרות בעיי"כ הוא יחשוב שכן צריך לעשות לנו ועי"ז להתעורר בתשובה. עם הרגשות נעלות אלו צריך לעשות בעבודת הניקיון והקירצוף, וזה שלוב חודש תשרי - חודש ניסן ודו"ק.

(לא הייתי כותב דברים אלו והגני לא יותר כמעתיק מספרי רבות"ק ומינו דובי לפשטיה זבי לארעני, והיות ומדור זה הוקדש ל"פיקי חינוך"), ולכן בשעת מעשה, בשעת הקירצופים והנקיונות, הרהבתי עוז לכותבני:

משחלדים ובהחבורים עוזרים ומסייעים בלנקות הבית זה הזמן לעורר בחכמה: "טייערע קינדערלעך", עכשיו שאתם בפועל עוזרים בניקיון הפסח הנכם בוודאי יודעים הגמרא (מיר בג) אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן מאי דכתיב (הושע די, י) כי ישרים דרכי ה' וצדיקים ילכו גם ופושעים יכשלו גם משיל שלש בני אדם שצילו אחד פסחיתון אחד אכלו לשום מצוה ואחד אכלו לשום אכילה גסה זה שאכלו לשום מצוה וצדיקים ילכו גם זה שאכלו לשום אכילה גסה ופושעים יכשלו גם אמר ליה ר"ל האי רשע קרית ליה הני דלא קא עביד מצוה מן המבחר פסח מיהא קא עביד וכו'... רואים מזה הדכל לפי המחשבה. נכון שעצם העוהה הוא כיבוד אב ואם שאין דומה לה במעלותה, אבל תכניס עוד מוח ועוד מחשבה כל עבודת הניקיון לפסח הכל הוא כמשל ליצר הרע שבוער בקרבנו תמיד כמו שאמר הרבי ר' אלימלך זיע"א בתפילות:

"כי גלוי ידוע נפנך, כי לא במרד ובמעל חלילה וחלילה מרני את פנך ודברי תורתך ומצותך, כי אם מרוב היצר הבער בקרבנו תמיד, לא ינוח ולא ישקוט, עד אשר מביאנו אל תאות העולם השפל הזה ואל הבלויו וגו. ע"כ." זמן מתוק נתן לנו ה' של חודש ניסן זמן תשובה מאהבה לקרצף מאיתנו את החלודה. כמו שהרה"ק האמרי חיים היה שואל בימים אלו היכן אתה אחוה בלהוריד החלודה. והדברים נוקבים.

תנסו להעביר דיבורים אלו באמת ובתמימות ובס"ד תראו שזה פועל! וכדאי לנצל ימים אלו ולהשחיל בשעת מעשה עבודת ה'.

הכוונה בשעת הבדיקה ואמירת 'כל חמירא'
מרגילה בפומיה של כ"ק אדמו"ר מוויז'ניץ שליט"א מדי שנה ושנה לחזור עליו בזה"ל: "אנו אומרים בביטול חמץ כל חמירא וחמיעא דאיכא ברשותי, כי כאשר חפץ לבער החמץ צריך להכיר שורש החטא למען ידע להזהר מפניו, מודה ומתודה לפני קונן כל החמץ מסטרא דיצר הרע הנכנס לרשותי, כיצד מצאן קן בלבי? הלא נתן בי נשמה חלק אלו-ה ממעל אשר טהורה היא!"

מתאונן ואומר "דחמיתיה" בעיני לראות ולהסתכל אנה ואנה ללא בקורת ומחשבה אם מותר או אסור, וממילא נכשלת בראיות אסורות, והסיבה לזה "דלא חמיתיה" בספרי יראים וספרי חסידות, לו הייתי מעיין בהם הייתי נוהר בעיני להעבירם מראות שוא ח"ו, ולגלותם רק בשעה שאשב ללמוד להביט בתורת ה',

ואלמלי האירו עיני בתורתו אז לבטח דבוק היה לבי במצותיו ית"ש באהבה, כל אהבה וחמדה זולתה היתה מתבטלת, אולם יען דחמיתיה בדרך לא טוב אז רע לא ומאס ונמשך "דבערתיה" התלהבות הלב לקמץ לתענוגים חמריים, "ודלא בערתיה" התלהבות אש קודש לדברים רוחניים, והתנבר היצר על החלק אלו-ה ממעל, וכאשר יעשה האדם קודם הפסח ויחם על רעתו ויתחרט על חטאיו, יעזוב דרכו הקודם, יוציא כל חמצו מלבו, ויהא מוכן באפס מה לקדושת המצה להגביר כח הנשמה. ע"כ.

אומר האבא: זה הוא החמץ שעדיין רוקד ולא נותן לנו מנוח... אימרה זו וכדו אפשרי בפירוש לחזור עליה בבית בגמר בדיקת חמץ להכניס נשמה במצוות כמה שאפשר להיער לנשמות. וכך היא מפורש יוצא מפי כהן גדול בספרו תולדות יעקב יוסף (קדושים) וז"ל:

"**נראה** לי דפסח כולל ב' ענינים כמו בכל המצוות, ובכללן הוא מצות תפילה שיש בו גוף ונשמה, ומרגלא בפומא דאינשי תפלה בלא כוונה כגוף בלא נשמה. כך יש במצות ביעור חמץ גוף ונשמה, הדיינו המעשה עם הכוונה השייך לביעור חמץ, הוא דיני מוסר שרמזו הקדמונים על ביעור חמץ הוא היצר הרע, ובשעת ביעור חמץ יכיון לבער היצר הרע מקרבו וכו'. וא"כ זה שאמר שואליו, ר"ל דיני חמץ במעשה. ודורשני הוא דיני מוסר השייך למעשה ביעור שידרוש החכם, שיהיה במצות ביעור חמץ והכשר כלים ואינך שיהיה להם גוף ונשמה". ע"כ.

רואים בפירוש שזה הכוונה הגדולה במצוה כבירה זו בימים אלו והובה עלינו כהורים שילדינו פיקדון אצילנו לעוררם על זה. **מובא** במעשי אבות אבות כ"ח: פעם אחת באור לארבעה עשר בניסן הגיע אחד שנסע מלעכוויטש פתח עירו, וכשנפטר מהרה"ק ר"מ הס"ק מלעכוויטש זיע"א אמר לו שיפרוש שלום בשמו לאנשי ויאמר להם כהאי לישנא: "בדוקין בחורין ובסדקין", אך מאחר שהתאחר מאוד ומיהר לדרכו, ניגש האיש אל בית הכנסת והפק בחלון מבחוני קהא בקול: הרבי אמר "בדוקין בחורין ובסדקין", המעשה היה לפני תפילת ערבית ונגנוס הדברים בלבם והיו מתפללים אח"כ תפילת ערבית כמשך כמה שעות בככיות ובצעקות עד שיצאה קול הברה בעיר שהחסידים נטרפה דעתם עליהם. ע"כ...

זאת אומרת הרגישו והפנימו את משמעות "בדוקין בחורין ובסדקין", ומפורסם הדבר שכ"ק האמרי חיים זיע"א היה מספר לאחר בדיקת חמץ שפעם הה"ק הס"ק האהבת ישראל פנה לחסידו המפור ר' מרדכי חנא ז"ל ואמר לו: נא "כעת בדוק את החמץ שבליבך", השיב ר"מ חנא בחכמה: "כל מקום שאין מכניסין בו חמץ אין צריך בדיקה" (פסחים ג). גם כ"ק אדמו"ר מו"תא זיע"א היה מספר עובדה זו. ומה טוב כשאביו מלמדו תורה ומוסר, ודברים אלו עם רצינות ודברים היוצאים מהלב נכנסים ללב. א גוט שבת.

מאמר ב' יופיע א"ה בגליון המורחב לרגל שבת הגדול וחג הפסח.

אלה יעמדו על הברכה אשר נדבם לבם לנדב להוצאות העלון לזיכוי הרבים

<p>ברכת מזל טוב לכבוד האברך החשוב והנעלה מחשובי מולל "אור מנחם" לעלוב הרה"ח ר' מאיר סיגלר הי"ו לרגל שמחת הולדת הבת בשעט"ומ"צ יה"ד שיזכה לנחת ושובע שמחות וכט"ס.</p>	<p>לזכר עולם ירא צדיק כ"ק אדמו"ר מוויז'ניץ רבי חיים מאיר זצוק"ל בן כ"ק אדמו"ר רבי ישראל זצוק"ל בעל ה"אמרי חיים" הונצח לכבוד יומא דהילוליה ט' ניסן הבעל"ט ע"י ידידיו החשוב ר' חיים מאיר בן צביה גייגר, זכותו הק' תעמוד לו בכל מילי דמייטב.</p>	<p>לעילוי נשמת הרבנית חיה ע"ה בת הגה"צ ר' פנחס זצ"ל א"ה אבדק"ק וואידיסלאב נפטרה ט' ניסן ת. נ. צ. ב. ה. === הונצח ע"י הגה"צ מורינו רבי שלום סופר שליט"א</p>	<p>גליון זה מוקדש לעילוי נשמתו של האיש היקף באדם, תמים בדרכיו ולב טוב שעיזר לזולת, מחשובי מתפללי מרכז התהילים העולמי ה"ה יחזקאל עלמה ז"ל שנלב"ע ביום כ"ה אדר ב' תשע"א ת. נ. צ. ב. ה. === תחנומינו לבני משפחתו יה"ד שלא תדעו עוד מצער ובנחמת ציון וירושלים תנוחמו בב"א.</p>	<p>לעילוי נשמת ר' ישראל מרדכי מנשה בהרה"ח זיידל אלעזר מנחם מענדל אברהם ז"ל ליפשיץ נלב"ע י' ניסן תשס"ז ת. נ. צ. ב. ה. הונצח ע"י בנו ידידיו היקף והנעלה ורדציו"ח הרה"ח ר' צבי ליפשיץ הי"ו</p>
<p>לעילוי נשמת האשה החשובה מרת יפה ב"ר דוד ע"ה נפטרה ח' ניסן תשס"ג ת. נ. צ. ב. ה.</p>	<p>לזכות ידידיו היקף והנעלה הרה"ח ר' יחזקאל בן חוה לאה שליט"א</p>			<p>אנא להמשיך להרבות בתפילה ובתחנונים עבוד האברך היקף והחשוב ר' יצחק בן לאה לרפ"ש</p>